

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **T. T.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Vratislavem Polkou
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, P. O. Box 155/SO, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2023, č. j. MV-123544-4/SO-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2023, č. j. MV-123544-4/SO-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) rozhodla tak, že odvolání žalobce se zamítá a rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

dne 18. 5. 2023, č. j. OAM-15572-36/PP-2019 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) se potvrzuje.

2. Prvostupňovým rozhodnutím Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodlo o žádosti žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87b zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území České republiky a změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) tak, že se žádost zamítá z důvodu uvedeného v § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců, a podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců se žalobci stanovuje lhůta k vycestování z území České republiky 60 dnů od právní moci prvostupňového rozhodnutí.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce namítal, že žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu podal prostřednictvím své matky, která je rodinným příslušníkem občana EU, a to své dcery a sestry žalobce, občanky ČR. Na území EU rodina žije od 2 let věku žalobce, od té doby nebyl v zemi původu, bylo by proto logické, aby jeho pobyt sledoval pobyt jeho matky, která je jeho zákonným zástupcem, pečuje o něj a vychovává jej ve společné domácnosti. Stejně tomu je i v případě, pokud jde o dítě manželky občana EU, nedávalo by smysl, aby zákon hleděl na nezletilé děti rodinného příslušníka občana EU odlišně. Opačný výklad zákona by byl diskriminační, neboť by upřednostňoval právní příbuzenství nad pokrevním, dále by byl v rozporu s principem, že dítě sleduje pobyt rodiče, a v rozporu se směrnicí 2004/38/ES. Žalobci jako nezletilému účastníkovi by měl být přiznán status rodinného příslušníka občana EU analogicky dle § 15a odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců a současně je rodinným příslušníkem dle čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2004/38/ES, když nepochybně je a byl vyživován členy domácnosti občana EU – své sestry, a to jejich společnou matkou, která o žalobce pečovala již ve státě původu a nepřetržitě tak pokračuje i nyní, přičemž žalobce je na svou matku odkázán, jak ve výchově, tak ve veškeré péči, včetně té materiální, nelze mu tak odepřít právo žádat o pobyt. Žalobce na území ČR nemůže vykonávat výdělečnou činnost, matka jej proto živí.
4. Dále namítal, že rozhodnutí je zcela nepřiměřené okolnostem případu a žalovaná se dostatečně nezabývala žalobcovou mimořádnou situací. Žalobce žije téměř od narození se svou matkou a sestrou na území EU, v zemi původu nebyl od svých dvou let, nehovoří plynule mongolsky, psát ani číst neumí vůbec, v zemi původu nemá nic ani nikoho, o koho by se mohl opřít. V ČR má kamarády, studuje zde školu (v současnosti je studium přerušeno) a má zde vytvořené komplexní rodinné zázemí. Žalobce by musel opustit ve věku 20 let svou rodinu a zázemí a odcestovat do zcela cizí země a tam si vytvořit nový život. Již čtyři roky bojuje o to, aby mohl setrvat po boku své matky a sestry v zemi, kde žije a má zde zázemí. Dopady do soukromého a rodinného života žalobce, jakož i celé jeho rodiny, by byly v případě neudělení pobytu velmi negativní a intenzivní a zcela nepřiměřené okolnostem případu, jde o případ hodný zvláštního zřetele. Napadené rozhodnutí je také nepřezkoumatelné z důvodu absence úvah k otázce přiměřenosti, pokud jde o dopady do soukromého a rodinného života žalobce a jeho manželky, a rovněž pokud jde o samotné důvody, které žalovanou k zamítnutí žádosti vedly. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

nepřezkoumatelné, nepřiměřené, nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, je formalistické a koliduje s čl. 8 Evropské úmluvy a s Úmluvou o právech dítěte.

5. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc byla vrácena k novému projednání. Rovněž požádal o přiznání náhrady nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě plně odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, jelikož některé námitky byly vzneseny již v rámci správního řízení, žalovaná se s nimi v napadeném rozhodnutí vypořádala a na svém právním názoru setrvala.
7. K ostatním námitkám žalovaná uvedla, že podklady pro zamítnutí žádosti byly dostatečné a jsou součástí správního spisu, do kterého měl žalobce před vydáním napadeného rozhodnutí možnost nahlédnout a vyjádřit se. Žalovaná se podrobně zabývala naplněním jednotlivých kritérií § 15a zákona o pobytu cizinců a jejich aplikací na případ žalobce a vysvětlila, proč jej nelze považovat za rodinného příslušníka občana EU. Čl. 3 odst. 1 pobytové směrnice na případ žalobce nedopadá, neboť jeho sestra je občankou ČR a od narození pobývá na území ČR, pro přímý účinek tak není splněna základní podmínka. Ani námitka eurokonformního výkladu není důvodná, výklad unijních předpisů, který žalobce přednáší, totiž nemá oporu v samotném textu unijního předpisu. Sourozenecké vazby v čl. 2 odst. 2 směrnice zahrnuté nejsou, čl. 3 odst. 2 písm. a) pak definuje skupinu tzv. oprávněných osob, ani uvedenou definici však žalobce nesplňuje, neboť nebyl v zemi původu členem domácnosti své sestry. Ta se totiž narodila v České republice. Rovněž Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 9. 11. 2022 č.j. 14 A 137/2021-48 shledal, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Co se týče námitky žalobce, že žalovaná měla analogicky postupovat podle § 15a odst. 1 písm. c) a d), je nutno uvést, že aby žalobce splňoval podmínky uvedené v písm. c) tohoto ustanovení, musel by být potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana EU, a aby splňoval podmínky uvedené v písm. d) tohoto ustanovení, musel by být závislý na výživě poskytované občanem EU. Takové skutečnosti však z doložených dokumentů nevyplývají, manželství matky a otce sestry žalobce bylo prohlášeno za neplatné, a dále matka žalobce není občankou EU, přičemž žalobce svůj pobytový status odvozuje primárně od své matky. Žalobce tedy neprokázal, že je rodinným příslušníkem občana EU podle § 15a zákona o pobytu cizinců a byl tak naplněn důvod k zamítnutí jeho žádosti.
8. K nepřiměřenosti zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce žalovaná uvedla, že žádným způsobem nezlehčuje jeho situaci, ale nelze předpokládat, že se s ohledem na situaci žalobce upustí od splnění zákonných podmínek. Žalovaná nijak nepopírá jeho citovou vazbu s matkou a sestrou, není však rodinným příslušníkem občana EU, žalobce je zletilý, svobodný, svéprávný, bezdětný, v současné době nestuduje ani nepracuje, nemá zde žádný majetek, není v partnerském vztahu a stýká se pouze s několika kamarády, nic mu nebrání vycestovat do země původu a opětovně podat žádost o jiný typ pobytového oprávnění. Co se týče jeho integrace v ČR, základní školu a první dva roky střední školy vychodil v Nizozemsku a v ČR chodil na střední školu jen měsíc. S matkou a sestrou hovoří mongolsky, na území ČR si osobní vazby teprve vytváří. Žalobce není rodinným příslušníkem občana

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

EU, zamítavým rozhodnutím ve věci mu tak nemohla vzniknout žádná újma, jestliže zde nebyl prokázán faktický vztah k občanu EU, toto rozhodnutí je tedy zcela legální a legitimní. Žalovaná připomněla, že napadeným rozhodnutím nebyl žalobci zakázán pobyt na území ani se nejedná o rozhodnutí, které by z hlediska povinnosti opustit území ČR bylo vynutitelné. Žalobce nesplňuje základní hmotněprávní podmínku pro vyhovění žádosti, posouzení přiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života žalobce nelze dle názoru žalované zaměnit s rozhodnutím, že v daném případě se hmotněprávní zákonné podmínky neaplikují.

9. Na případ žalobce se neuplatní Úmluva o právech dítěte, v době rozhodování mu bylo 19 let, úmluva se uplatní pouze na osoby mladší 18 let. Pro úplnost žalovaná dodala, že ani práva nezletilé sestry žalobce nejsou žádným způsobem přímo ani nepřímo dotčena. Žalovaná shrnula, že v daném případě byly splněny všechny podmínky pro zamítnutí žádosti žalobce, rozhodnutí byla vydána na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a byla dostatečně a řádně odůvodněna. Navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

10. Žalobce podal dne 9. 9. 2019 žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. V přípisu k žádosti uvedl, že se v březnu 2005 jeho matka přestěhovala do ČR na pracovní vízum a žalobce se za matkou přistěhoval v říjnu stejného roku, poté se oba přestěhovali do Nizozemska. V Nizozemsku matka žalobce potkala přítele české národnosti, který s nimi začal žít. Jakmile matka zjistila, že je těhotná, odstěhovali se všichni společně zpět do ČR, kde se X narodila žalobcova sestra. Žalobce začal v září X chodit v X do 8. ročníku základní školy, o prázdninách absolvoval intenzivní kurz češtiny, kde mu také zajistili místo v kurzu českého jazyka ZŠ X, kde měl nastoupit od září. V době podání žádosti byl žákem 9. ročníku ZŠ X. O pobyt v ČR žádá, protože v Mongolsku už nemá žádné příbuzné, matka v ČR pečuje o roční dceru, která má české občanství. Na území má také strýce s rodinou.
11. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 17. 2. 2021, č. j. OAM-15572-18/PP-2019 žádost žalobce zamítl a stanovil žalobci lhůtu 60 dnů k vycestování z území České republiky od právní moci rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal. Žalovaná rozhodnutím ze dne 19. 5. 2021, č. j. MV-47313/4/SO-2021 odvolání zamítla. Proti tomuto rozhodnutí žalované podal žalobce správní žalobu, o které Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 11. 2022, č. j. 14 A 137/2021-48 rozhodl tak, že rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2021, č. j. MV-47313/4/SO-2021 zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení s odůvodněním, že se správní orgány při rozhodování nedostatečně zabývaly dopadem rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 12. 2022 č.j. MV-47313-14/SO-2021 rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 17. 2. 2021 zrušila a věc vrátila k novému projednání.
12. Během výslechu dne 21. 3. 2023 žalobce uvedl, že naposledy byl v Mongolsku v roce 2005, poté odjeli s matkou do České republiky a následně do Rakouska a Holandska, v roce 2018 se vrátili do ČR. Základní školu vychodil v Holandsku a ještě tam chodil 2 roky na střední školu, v ČR chodil na střední školu jen měsíc, a to na učiliště, obor X,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

školu ale nedokončil. Na území ČR v současnosti nestuduje ani nepracuje, doma pomáhá s domácími pracemi, vyzvedává sestru ze školky, někdy se o ní stará i přes den, hrají si doma nebo chodí ven, doma komunikují mongolsky. Dále uvedl, že je zdravý, nemá žádný partnerský vztah. Finančně jej podporuje matka a také rodiče bývalého přítele matky (prarodiče sestry žalobce). Uvedl, že od matky jinou než finanční pomoc nepotřebuje, je schopen si peníze vydělat i sám a dokáže se o sebe sám postarat. V ČR má kamarády, se kterými se seznámil na základní škole, kterou dokončil zde v ČR, komunikuje s nimi anglicky, má tu ještě strýce v Pardubicích a další příbuzné. V Mongolsku má z rodinných příslušníků jen nevlastní sestru matky, k zemi nemá žádný vztah. Pokud by byl nucen vycestovat, vůbec neví, kde by v Mongolsku bydlel a co by tam dělal.

13. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 18. 5. 2023 správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce z důvodu uvedeného v § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce není rodinným příslušníkem občana EU uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců, a žalobci stanovil podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců lhůtu k vycestování z území ČR 60 dnů od právní moci prvostupňového rozhodnutí. Dle odůvodnění bylo v průběhu správního řízení zjištěno, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU, jak jej vymezuje § 15a odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, a nesplňuje tak základní předpoklad pro vydání povolení k přechodnému pobytu. Správní orgán I. stupně rovněž zhodnotil dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Nejprve shrnul skutkový stav tak, jak jej zjistil během správního řízení, uvedl, že rozhodnutím nejspíše bude zasaženo do rodinného života žalobce, neboť žije ve společné domácnosti se svou matkou a sestrou, o kterou se částečně stará, nicméně je svobodný, bezdětný, nemá v ČR žádný partnerský vztah. Žalobce je dospělý a v dobrém zdravotním stavu, nic mu tedy nebrání v tom, aby vycestoval do domovské země a požádal si na zastupitelském úřadu o vhodnější pobytové oprávnění. Správní orgán I. stupně měl za to, že žalobce není v ČR natolik integrován, aby rozhodnutí výrazně zasáhlo do jeho soukromého života, na území žije pouze se svou matkou a dcerou, není zaměstnaný, nestuduje, na střední školu docházel pouze měsíc. Absolvoval sice intenzivní kurz českého jazyka, výslech nicméně probíhal za přítomnosti tlumočníka, doma komunikují mongolsky a se svými několika kamarády žalobce hovoří anglicky. Na to, že se žalobce na území pohybuje již 5 let, jsou tedy jeho komunikační schopnosti v českém jazyce značně omezené. Správní orgán I. stupně nijak nerozporoval úzký citový vztah s matkou a sestrou, to ale nic nemění na tom, že nesplňuje žádné ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců. Poukázal na to, že směrnice 2004/38/ES upravuje v čl. 27 odst. 2 otázku posouzení přiměřenosti omezení volného pobytu pouze ve vztahu k osobám, které jsou rodinnými příslušníky občana EU dle čl. 2 odst. 2 této směrnice. Uvedl, že žalobce může požádat o jiný druh pobytového oprávnění, např. může podat žádost o dlouhodobé vízum nad 90 za účelem „rodinný“ dle § 42 zákona o pobytu cizinců a následně žádost o dlouhodobý pobyt za stejným účelem.
14. Proti prvostupňového rozhodnutí podal žalobce dne 9. 6. 2023 odvolání, namítal, že správní orgán I. stupně měl žalobce posoudit jako rodinného příslušníka občana EU analogicky podle § 15a odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců. Právo žalobce na vydání povolení k přechodnému pobytu vyplývá mimo jiné ze směrnice 2004/38/ES, která nebyla do českého právního řádu správně provedena, má proto přímý účinek a vnitrostátní právo by tak mělo být vykládáno v co největší možné míře v souladu Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

s touto směrnicí. Dále namítal, že prvostupňové rozhodnutí je zcela nepřiměřené okolnostem případu a dostatečně se nezabývá mimořádnou situací žalobce. Dopady do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodiny by byly zcela nepřiměřené. Z důvodu absence úvah k otázce přiměřenosti je toto rozhodnutí nepřezkoumatelné.

15. Napadeným rozhodnutím ze dne 28. 8. 2023 žalovaná zamítla odvolání a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění shrnula dosavadní řízení ve věci, podklady, ze kterých vycházela a právní úpravu, vyhodnotila, že podklady pro vydání rozhodnutí jsou dostatečné a jsou součástí spisového materiálu. Žalobce není možné považovat za rodinného příslušníka občana EU. Co se týče námitky o přímém účinku směrnice 2004/38/ES, z jejího čl. 3 odst. 1 je nepochybné, že na případ žalobce vůbec nedopadá, neboť sestra, od které právo na pobyt žalobce odvozuje, pobývá na území státu, jehož je občankou (ČR), pro přímý účinek směrnice tak není splněna základní podmínka. Ani námitka nepřímého účinku není důvodná, výklad směrnice prezentovaný žalobcem nemá oporu v samotném unijním přepisu, žalobce totiž nesplňuje ani definici tzv. oprávněných osob uvedenou v této směrnici. Ani v případě eurokonformního výkladu českých předpisů tak v případě žalobce nebyla splněna podmínka uvedená v § 15a zákona o pobytu cizinců. Pokud se žalobce domáhá přiznání statutu rodinného příslušníka občana EU analogicky dle § 15a odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců, je zřejmé, že hypotézy uvedené v těchto ustanoveních nebyly naplněny. Žalobce odvozuje svůj pobytový status primárně od své matky, ta však není občankou EU a žalobce nepředložil žádný jiný doklad prokazující splnění podmínek uvedených v § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalobci není upřeno pobývat s matkou a polorodou sestrou na území ČR, avšak na základě jiného pobytového oprávnění určeného zletilým a nezávislým osobám (např. zaměstnanecká karta, vízum za účelem studia). K namítané nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce žalovaná uvedla, že je zletilý, svobodný, bezdětný, žije ve společné domácnosti s matkou, mongolskou občankou, a sestrou, českou občankou. Na území ČR žije od roku 2018, v Mongolsku byl naposledy v roce 2005, nemá tam žádné vazby, otce nezná a prarodiče zemřeli. V současné době nestuduje ani nepracuje, nemá zde žádný majetek, stýká se pouze s několika kamarády a nemá žádný partnerský vztah. Žalovaná nepopírá citovou vazbu žalobce s matkou a sestrou, na druhou stranu není pro účely zákona o pobytu cizinců rodinným příslušníkem občana EU a současně mu nic nebrání vycestovat do země původu a požádat o jiný typ pobytového oprávnění. Co se týká integrace žalobce na území ČR, základní školu a první dva roky střední školy absolvoval v Holandsku, v ČR chodil na střední školu jen měsíc, tvrzení, že střední školu musel ukončit z důvod chybějícího pobytového oprávnění nijak nepodložil. Žalovaná tak neshledala, že by nevyhověním žádosti bylo nepřiměřeně zasazeno do soukromého a rodinného života žalobce. Upozornila, že dopady je třeba posuzovat optikou neudělení konkrétního pobytového oprávnění a odkázala na judikaturu NSS, dle které nelze vydání pobytového oprávnění v situaci, kdy cizinec nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, odůvodnit pouhým odkazem na ochranu jeho soukromého a rodinného života. Žalovaná shrnula, že správní orgán I. stupně se s přiměřeností rozhodnutí vypořádal způsobem odpovídajícím tomu, co ve správním řízení vyšlo najevo, a rozhodnutím nebyly porušeny závazky vyplývající ani z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ani z Úmluvy o právech dítěte, a to jak ve vztahu k žalobci, tak k jeho sestře.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

V. Hodnocení Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Soud po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
 17. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaná souhlasili s rozhodnutím věci bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s.
 18. Podle § 87e odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie.*
 19. Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho*
 - a) *manžel,*
 - b) *rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,*
 - c) *potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a*
 - d) *potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.*
 20. Podle § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců *rodinným příslušníkem občana Evropské unie se dále rozumí cizinec, který je ke státnímu občanu České republiky přihlášenému k trvalému pobytu na území ve vztahu uvedeném v odstavci 1 písm. a) až d).*
 21. Podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců *rodinným příslušníkem občana Evropské unie se dále rozumí cizinec, který*
 - a) *je příbuzným občana Evropské unie nebo státního občana České republiky přihlášeného k trvalému pobytu na území a*
 1. *je v zemi, z níž pochází, osobou vyživovanou tímto občanem Evropské unie nebo občanem České republiky,*
 2. *je v zemi, z níž pochází, členem domácnosti tohoto občana Evropské unie nebo státního občana České republiky, nebo*
 3. *u kterého vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Evropské unie nebo státního občana České republiky, nebo*
 - b) *má s občanem Evropské unie nebo se státním občanem České republiky přihlášeným k trvalému pobytu na území řádně doložený trvalý partnerský vztah.*
 22. Podle čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „pobytová směrnice“) platí, že *aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotýčných osob, které tyto osoby již případně mají,*
- Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob:

- a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně;*
- b) partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah.*

Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osoby a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.

23. Žalobce namítal, že žalovaná pochybila, když jej neidentifikovala jako rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců a pobytové směrnice, a to ve vztahu k jeho polorodé sestře A. E. N., narozené dne X. Tato námitka není důvodná.
24. V § 15a zákona o pobytu cizinců je taxativně stanoven okruh osob, které lze považovat za rodinné příslušníky občana EU pro účely tohoto zákona. Žalobce však ve vztahu ke své sestře nespadá ani do jedné z uvedených kategorií, což žalovaná ve vztahu k jednotlivým kritériím velmi podrobně a srozumitelně odůvodnila, přičemž soud se s tímto hodnocením ztotožňuje. Ohledně podmínek dle § 15a odst. 1 písm. c) pak žalobce není potomkem občana EU, ani potomkem manžela občana EU, neboť manželství matky a pana T. N. bylo prohlášeno za neplatné. Ohledně podmínek dle § 15a odst. 1 písm. d) pak mezi žalobcem a jeho sestrou není příbuzenský vztah v přímé linii, ale pouze ve vedlejší linii. To ostatně implicitně uznal i sám žalobce, když uvedl, že by se v jeho případě mělo postupovat podle § 15a odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců analogicky, netvrdil tedy, že by tyto definice splňoval bez dalšího. Pokud se žalobce domáhá analogie, nemohly být naplněny základní podmínky předmětných ustanovení.
25. Dle názoru žalobce by ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců mělo být vykládáno eurokonformně ve smyslu pobytové směrnice. Pobytová směrnice však není na případ žalobce přímo použitelná vzhledem k tomu, že se vztahuje pouze na občany EU, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém státě pobývají (čl. 3 odst. 1 pobytové směrnice). Český zákonodárce ale prostřednictvím § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců vyjádřil vůli, aby se ustanovení týkající se občanů EU, respektive jejich rodinných příslušníků, týkala také rodinných příslušníků občanů ČR, a aktivoval tak unijní právo v případech, které nespadají do oblasti působnosti unijního práva (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, č. 2420/2011 Sb. NSS). Je proto namístě vykládat § 15a zákona o pobytu cizinců ve světle pobytové směrnice.
26. Žalobce však není rodinným příslušníkem občana EU ani dle pobytové směrnice. Zdůrazňoval, že je vyživován členem domácnosti (svou matkou) občana EU (své sestry). Dle znění čl. 3 odst. 2 písm. a) pobytové směrnice by však musel být členem domácnosti občana EU v zemi, z níž pochází, tedy v Mongolsku. Tyto požadavky však žalobce nenaplnil, neboť jeho sestra, od které odvozuje své pobytové oprávnění, se narodila v roce 2018 v České republice, v Mongolsku nikdy nepobývala. Žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

tedy v zemi původu nemohl být členem domácnosti občana EU, jelikož občan EU, od kterého odvozuje své pobytové oprávnění, během žalobcova pobytu v zemi původu ani nebyl a pobytové oprávnění tak nemohl zprostředkovat, žalobce v zemi původu se svou polorodou sestrou společnou domácnost nesdílel, což žalovaná rovněž správně odůvodnila.

27. Žalobce tak nebyl rodinným příslušníkem občana EU ani dle § 15a zákona o pobytu cizinců, ani dle pobytové směrnice. Ke stejným závěrům dospěl soud již v rozsudku ze dne 9. 11. 2022, č. j. 14 A 137/2021-48 a ani v současné situaci neshledal důvod, aby se od jeho závěrů odchýlil.
28. Soud neshledal jako důvodnou ani žalobní námitku týkající se nepřiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života žalobce, a to ani co do nepřezkoumatelnosti odůvodnění žalované.
29. Zdejší soud v rozsudku ze dne 9. 11. 2022, č. j. 14 A 137/2021-48 vytkl žalované, že se nedostatečným způsobem zabývala dopadem napadeného rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobce, i v daném případě je povinnost takovou přiměřenost ve smyslu čl. 8 Úmluvy posuzovat, zvláště pečlivě pak musí správní orgány posuzovat přiměřenost dopadů svých rozhodnutí v případech týkajících se nezletilých dětí. Soud vytkl žalované, že se touto otázkou zabývala jen formálně a nezabývala se otázkou věku žalobce, povahou a pevností rodinných vztahů, jeho ekonomickými poměry, jakož ani intenzitou vazeb ke státu, jehož je žalobce státním občanem. Uložil žalované, aby se v dalším řízení podrobně zabývala dopady případného zamítnutí předmětné žádosti do soukromého a rodinného života žalobce a přihlédla k jeho věku, rodinným vazbám a ekonomické závislosti na matce.
30. Soud shledal, že žalovaná v současném řízení požadavkům výše uvedeného zrušujícího rozsudku zdejšího soudu dostála.
31. V navazujícím řízení byl jednak dne 21. 3. 2023 proveden výslech žalobce, kdy byly podrobně zjišťovány právě zejména okolnosti týkající se soukromého a rodinného života žalobce, přičemž z těchto okolností správní orgány ve svých rozhodnutích vycházely a tyto hodnotily. Oba správní orgány se pak touto otázkou dostatečně zabývaly, popsaly osobní, rodinnou i ekonomickou situaci žalobce, stupeň jeho integrace na území České republiky i intenzitu vazeb ke státu, jehož je žalobce státním příslušníkem. Takto zjištěný skutkový stav pak porovnaly se skutečností, že žalobce nesplnil základní podmínku udělení povolení k přechodnému pobytu podle § 87b zákona o pobytu cizinců, a s možností žalobce získat jiné pobytové oprávnění. Následně došly k závěru, že dopady napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce nejsou nepřiměřené. Prvostupňové a napadené rozhodnutí pak z hlediska soudního přezkumu tvoří jeden celek (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, č. 534/2005 Sb. NSS). Soud tak v napadeném rozhodnutí vadu nepřezkoumatelnosti neshledal.
32. Žalovaná nezpochybňovala nelehkou situaci žalobce, který v zemi původu nebyl od svých dvou let, nikoho tam nemá, nehovoří dobře mongolsky, jeho vazby s touto zemí byly zpřetrhány, naopak v ČR žije se svou matkou a sestrou, se kterými má citovou vazbu, má zde kamarády, studoval zde střední školu. Nicméně, žalovaná přihlédla též k tomu, že žalobce je již zletilý, je svobodný a bezdětný, na území ČR

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

nemá ani partnerský vztah, co se týče jeho integrace na území, do školy zde chodil pouze jeden měsíc, základní školu a první dva roky střední školy absolvoval v Nizozemsku, nestuduje zde, nepracuje, ani zde nemá žádný majetek. Nehovoří dobře česky, s matkou a se sestrou komunikují mongolsky a s kamarády mluví anglicky. Soud k tomu doplňuje, že žalobce při svém výslechu uvedl, že jej sice matka finančně podporuje, nicméně, žalobce je schopen si peníze vydělat sám, je schopen se o sebe postarat. Za zvážení uvedených okolností tak žalovaná došla k závěru, že napadeným rozhodnutím nevznikne nepřiměřený zásah do žalobcova rodinného a soukromého života, soud se s tímto závěrem žalované ztotožňuje.

33. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je totiž stále nutné respektovat smysl a znění zákona, který stanovuje určité podmínky pro získání pobytových oprávnění. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 12. 2021, č. j. 10 Azs 419/2021-44: „*NSS proto současně ve své judikatuře dodává, že udělení pobytového oprávnění (tím více trvalého pobytu) v situaci, kdy žadatel nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, nelze odůvodnit „pouhým odkazem“ na ochranu soukromého a rodinného života žadatele (srov. rozsudky NSS ze dne 27. 3. 2020, čj. 5 Azs 320/2019 - 38, body 21-22, ze dne 30. 11. 2020, čj. 5 Azs 250/2017 - 42, bod 27, ze dne 29. 4. 2021, čj. 10 Azs 414/2020 - 41, bod 28, ze dne 16. 7. 2021, čj. 2 Azs 413/2020 - 45, bod 33, a ze dne 8. 11. 2021, čj. 10 Azs 253/2021 - 51, bod 12).*“ Je tak na místě se ptát, jaký dopad bude mít na žalobcův soukromý a rodinný život to, že mu nebude uděleno právě to pobytové oprávnění, o které žádá.
34. Lze souhlasit se žalovanou, že nejvýznamnějšími vazbami na území ČR jsou zejména matka a sestra žalobce, se kterými žije ve společné domácnosti, jinak nebyl prokázán vysoký stupeň integrace na území ČR, kde si žalobce vazby teprve vytváří, aktuálně nestuduje, ani nepracuje. Je třeba připustit, že žalobce na území domovského státu nebyl od svých dvou let, nicméně žalobce byl již v době napadeného rozhodnutí ve věku téměř 20 let, tedy zletilý, je svéprávný, svobodný a bezdětný, nemá zdravotní omezení, dle svých slov je schopen se o sebe postarat, se svou matkou a sestrou komunikuje mongolsky, tedy zjevně tento jazyk do jisté míry ovládá. Za těchto okolností lze aprobovat závěr žalované, dle kterého není nepřiměřené požadovat po žalobci, aby vycestoval do země původu a opětovně požádal o jiný typ pobytového oprávnění na území ČR, kde by splňoval zákonné podmínky, žalovaná pak uvedla konkrétní přípustné typy, např. dlouhodobé vízum nad 90 dnů za účelem „rodinný“, a následně žádost o dlouhodobý pobyt za stejným účelem, či vízum nad 90 dnů za účelem studia. Žalobce též může požádat o upuštění od nutnosti osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu v cizině, což znamená, že by kvůli řešení svého pobytového oprávnění žalobce ani nebyl nucen vycestovat. Žalobce pro tento typ pobytového oprávnění nesplňuje zákonné podmínky, což bylo v daném případě dostatečně prokázáno. Při zohlednění shora uvedené situace však nelze dospět k závěru, že by neudělení tohoto typu pobytového oprávnění bylo z hlediska dopadu do soukromého a rodinného života žalobce nepřiměřené.
35. Napadené rozhodnutí není ani v rozporu s Úmluvou o právech dítěte. Jak již bylo uvedeno, žalobce byl v době rozhodování správních orgánů zletilý, tato úmluva se na něj proto nevztahuje. Co se týče sestry žalobce, její výchovu zajišťuje především její matka, částečně se podílí též její prarodiče, postavení sestry, která je občankou ČR, pak

nebude rozhodnutím nijak dotčeno, rovněž nebude vyloučeno, aby žalobce se svou sestrou zůstal i nadále v kontaktu.

36. S ohledem na výše uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. (výrok I.)
37. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly. (výrok II.)

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. července 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.